

**ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนํานโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ:
กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี**

**Affecting factors of social welfare for the elder Policy Implementation: Donyang
Tambon Administration Organization Muang District Phetchaburi Province**

พิชญ์กานต์ ปรีเปรม

นักศึกษาลัทธิรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความสำเร็จต่อการนํานโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนํานโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ การวิจัยครั้งนี้ใช้ผู้สูงอายุในพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง จำนวน 720 คน ทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 257 คน จากการสุ่มแบบมีชั้นเชิง การเก็บตัวอย่างใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการรวบรวมข้อมูล ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ มัชฌิมเลขคณิต ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติอ้างอิงได้แก่ สหสัมพันธ์เพียสัน และการถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษานี้ปรากฏว่า (1) ความสำเร็จของการนํานโยบายการดำเนินการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนํานโยบายการดำเนินการสวัสดิการสังคม ของผู้สูงอายุไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับปานกลาง ค่อนข้างต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3) ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนํานโยบายการดำเนินการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุไปปฏิบัติสามารถอธิบายความผันแปร ความสำเร็จของการนํานโยบายผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้ร้อยละ 33.5 โดยมีสมการตัวแปรที่อธิบายความสามารถดังกล่าว 5 ตัวแปร

คำสำคัญ: ปัจจัยแห่งความสำเร็จ, การนํานโยบายไปปฏิบัติ, สวัสดิการสังคม

Abstract

This study aimed of verified (1) The effectiveness to Social welfare for the elder policy implementation (2) To study the association between the affecting factors of Social welfare for the elderly policy implementation and the effectiveness of social policy implementation. The population areas the elders residing in service area of Donyang Tambon Administration Organization Muang District Phetchaburi Province at the number of 720 person. Manhole the sample are employed Yamane principle to taking 257 personas by means of stratified sampling. Questionnaires was instrument for data altering Mange standard deviation and percentage were and as descriptive statistics. Pearson's R and stepwise Regression were employed as inferential statistics. The findings were as following; (1) The effectiveness of Social welfare for the elder was high level. (2) The demographic factors, the affecting factors of Social welfare for the elder policy Implementation were correlated the effectiveness of said policy implementation significance at .05 statistical. (3) The demographic and the affecting faction were explain the variation of the effectiveness of said policy implementation at 33.5%.

Keywords: Effectiveness, Policy Implementation, Social welfare

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 284 ได้มีการตราพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งมีเนื้อหาสาระในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยพยายามถ่ายโอนภารกิจหน้าที่หลายประการที่รัฐดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน และภารกิจเดียวกันนั้นแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็สามารถรับผิดชอบในการดำเนินการได้ รวมทั้งกำหนดให้มีการจัดสรรรายได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมกับภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้กำหนดให้มีคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ (วุฒิสภา ตันไชย, 2544: 2)

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 มาตรา 16 (10) ได้ถูกกำหนดขึ้นโดยคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีภารกิจที่จะถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 6 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคม และการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนการส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และด้านศิลปวัฒนธรรม จาริตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2545: 210-212)

ในปัจจุบันจำนวนผู้สูงอายุและสัดส่วนผู้สูงอายุ (ผู้มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) ของประเทศไทยเพิ่มขึ้นในอัตราที่รวดเร็วทำให้โครงสร้างประชากรของประเทศไทยกำลังเคลื่อนเข้าสู่ระยะที่เรียกว่า "ภาวะประชากรผู้สูงอายุ (Population Ageing)" อันจะมีผลต่อสภาพทางสังคม ภาวะเศรษฐกิจและการจ้างงานตลอดจนการจัดสรร

ทรัพยากรทางสุขภาพและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และการดำเนินชีวิตในสังคม จึงจำเป็นต้องมีการเตรียมสำหรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวรัฐจึงควรจัดเตรียมโครงการเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองและมีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำเร็จต่อการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ
2. ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติได้อย่างน้อยร้อยละ 30

การทบทวนวรรณกรรม

นโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ

แผนพัฒนาผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ซึ่งเป็นแผนที่ต่อเนื่องจากแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (2524-2544) ถือเป็นแผนพัฒนาของการทำงานด้านผู้สูงอายุ ที่เป็นผลมาจากการประชุมสมัชชาโลกว่าด้วยผู้สูงอายุที่กรุงเวียนนาของสหประชาชาติ ที่กำหนดให้มีการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ โดยแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 จะเน้นแผนในลักษณะของการบูรณาการที่มีองคนเป็นจุดศูนย์กลางของการพัฒนา

แนวคิดพื้นฐานของการจัดทำแผน มีปรัชญาดังนี้
(1) การสร้างหลักประกันในวัยสูงอายุเป็นกระบวนการสร้างความมั่นคงให้แก่สังคม (2) ผู้สูงอายุมีคุณค่าและศักยภาพ สมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม (3) ผู้สูงอายุมีศักดิ์ศรีและสมควรดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนของตนได้อย่างมีคุณภาพ ที่สมเหตุสมผล และสมวัย (4) ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่ใช่บุคคลด้อยโอกาสหรือเป็นภาระต่อสังคมและถึงแม้ผู้สูงอายุจำนวนหนึ่งจะประสบความทุกข์ยาก และต้องการการเกื้อกูลจากสังคมและรัฐ แต่ก็เป็นเพียงบางช่วงเวลาของวัยสูงอายุเท่านั้น

โดยมีวิสัยทัศน์ดังนี้ “ผู้สูงอายุเป็นหลักชัยของสังคม” โดยประชากรผู้สูงอายุที่มีสถานภาพดี (สุขภาพดีทั้งกายและจิต ครอบครัวยุบอุ่น มีสังคมที่ดี มีหลักประกันที่มั่นคง ได้รับสวัสดิการและการบริการที่เหมาะสมอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี พึ่งตนเองได้ มีส่วนร่วม มีโอกาสเข้าถึงข้อมูลและข่าวสารอย่างต่อเนื่อง) ผู้สูงอายุที่ทุกข์ยากและต้องการการเกื้อกูล หากมีการดำเนินการที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้สูงอายุเหล่านั้นส่วนใหญ่ดำรงอยู่ในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง ครอบครัวและชุมชนเป็นสถาบันหลักในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ ระบบสวัสดิการและการบริการจะต้องสามารถรองรับผู้สูงอายุให้สามารถดำรงอยู่กับครอบครัวและชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ รัฐจะต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในระบบบริการ

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงผู้สูงอายุในฐานะบุคคลที่มีประโยชน์ต่อสังคม เพื่อให้ประชากรทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมการและมีการเตรียมการเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้สูงอายุดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี พึ่งตนเองได้ มีคุณภาพชีวิตและมีหลักประกัน เพื่อให้ประชาชน ครอบครัว ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการกิจด้านผู้สูงอายุ เพื่อให้มีกรอบและแนวทางปฏิบัติสำหรับส่วนต่าง ๆ ในสังคมทั้งภาคประชาชนชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับผู้สูงอายุได้ปฏิบัติงานอย่างประสานและสอดคล้องกัน

รัฐได้จัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 - 2564) โดยจัดแบ่งเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 มาตรการหลัก คือ (1) มาตรการหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ (2) มาตรการ การให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (3) มาตรการการปลูกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

2. ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 6 มาตรการหลัก คือ (1) มาตรการส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกัน ดูแลตนเองเบื้องต้น (2) มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ (3) มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ (4) มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ (5) มาตรการส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุ และสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้ และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ (6) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย

3. ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก คือ (1) มาตรการคุ้มครองด้านรายได้ (2) มาตรการหลักประกันด้านคุณภาพ (3) มาตรการด้านครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง (4) มาตรการระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

4. ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติและ การพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 2 มาตรการหลัก คือ (1) มาตรการการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาทางด้านผู้สูงอายุระดับชาติ (2) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ

5. ยุทธศาสตร์ด้านการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการ ตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก คือ (1) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานวิจัยดำเนินการประมวล และพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุที่จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบาย และการ

พัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ (2) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวัยผู้สูงอายุ โดยเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาการบริการและการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสม (3) มาตรการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง (4) มาตรการพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุให้เป็นระบบและทันสมัย (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2545: 6-7)

แนวคิดและทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ในกระบวนการของนโยบายสาธารณะนั้น อาจกล่าวได้ว่าขั้นตอนของการนำนโยบายไปปฏิบัติที่มีความสำคัญมากกว่าขั้นตอนอื่นๆ เพราะถึงแม้จะมีนโยบายที่ดีและผ่านการกำหนดมาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาก็ตาม แต่หากนำนโยบายไปปฏิบัติแล้วประสบความล้มเหลวก็ย่อมไม่เกิดประโยชน์อันใด แต่กลับจะทำให้ต้องสูญเสียทรัพยากรต่างๆ ของประเทศ และยิ่งส่งผลเสียต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นประชาชนหรือข้าราชการที่นำนโยบายไปปฏิบัติรวมถึงฝ่ายการเมืองที่เป็นผู้กำหนดนโยบายนั้นด้วย ดังนั้น ในปัจจุบันการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงได้รับความสำคัญและความสนใจมากขึ้น

การนำนโยบายไปปฏิบัติมีลักษณะสำคัญที่น่าสนใจและควรทำความเข้าใจ ดังที่ ริปเลย์ และแฟรนคลิน (Ripley, Randal B. and Grace A. Franklin, 1982: 41) ได้แยกแยะว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติมี 5 ลักษณะสำคัญ 5 ประการ คือ มีผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก (2) ผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปปฏิบัติล้วนมีวัตถุประสงค์ที่หลากหลาย และมักจะแตกต่างกัน (3) นโยบายและโครงการของรัฐมักจะขยายใหญ่โตมากขึ้นทุกวัน (4) หน่วยงานในหลายระดับ จากหลายกระทรวง ทบวง กรม มักจะเข้ามามีส่วนร่วมในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และ (5) ปัจจัยหลายประการที่มีความสำคัญมากต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและอยู่นอกเหนือการควบคุม

ในการศึกษาเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น จำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติเพราะจะช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ นอกจากนี้ตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัติยังช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ด้วย สำหรับตัวแบบของการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้น วรเดช จันทรศร (2551: 129) ได้เสนอไว้ดังนี้ (1) ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (2) ตัวแบบด้านการจัดการ (3) ตัวแบบด้านการพัฒนาองค์การ (4) ตัวแบบกระบวนการระบบราชการ และ (5) ตัวแบบทางการเมือง

ตัวแบบทั่วไป เป็นตัวแบบที่เป็นผลงานของ Van Meter และ Van Horn ซึ่งตัวแบบทั่วไปนี้ได้รวมตัวแปรบางส่วนของตัวแบบอื่น ๆ ไว้ค่อนข้างจะครอบคลุม โดยตัวแบบทั่วไปนี้จะให้ความสำคัญกับปัจจัย 3 ปัจจัย คือ กระบวนการสื่อสารข้อความ สมรรถนะขององค์การในการนำนโยบายไปปฏิบัติ และความร่วมมือสนับสนุนของผู้ปฏิบัติ

สำหรับในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้ตัวแบบทั่วไปของ แวน มีเตอร์ และ แวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร, 2551: 121) ประกอบด้วยตัวแปรทั้งสิ้น 6 ตัวแปร ซึ่งเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและสมรรถนะ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบนี้ยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ที่มีต่อกัน และความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามซึ่งได้รับการพิสูจน์ในเชิงประจักษ์แล้ว ตัวแปรอิสระที่อยู่ในตัวแบบนี้ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้ ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของ แวน มีเตอร์ และแวนฮอร์น: กระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (วรเดช จันทรศร, 2551: 122) ประกอบด้วย (1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) ทรัพยากรของนโยบาย (3) การสื่อสารระหว่างองค์การและกิจกรรมสนับสนุนในการนำนโยบายไปปฏิบัติ (4) ลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง และ (6) ความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ

แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการสังคม

ในปัจจุบันนี้ได้นักวิชาการให้ความหมายของสวัสดิการสังคมไว้มากมายหลายความหมาย ดังนี้

ทูเมอร์ (John Tumer, 1974: 19) ได้ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมไว้ว่า เป็นความพยายามในการส่งเสริมให้ประชาชนมีมาตรฐานความเป็นอยู่พื้นฐานที่มั่นคง โดยครอบคลุมการบริการกับบุคคลและชุมชนในลักษณะของการพัฒนาสังคมรวมถึงเป็นการเสริมสร้างให้บุคคลสามารถเผชิญกับสภาพปัญหาทางร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคมได้เป็นอย่างดี

วิจิตร ระวิวงศ์ (2532: 1) ให้ความหมายว่าสวัสดิการสังคม คือ กิจกรรมที่รัฐบาลและเอกชนทุกระดับจัดให้มีขึ้นทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อประกันความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน โดยอาศัยผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้หลากหลายสาขาไม่เฉพาะต้องเป็นนักสังคมศาสตร์เท่านั้นและมีจุดศูนย์กลางสำคัญ คือ ประชาชน นอกจากนี้งานสวัสดิการสังคมไม่เพียงแต่จะเป็นการช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชนที่ประสบความเดือดร้อนเท่านั้น แต่ยังกินความรวมถึงมาตรการป้องกันและส่งเสริมสวัสดิการสังคมให้ดีขึ้นด้วย

นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์ (2540: 3 อ้างถึงใน วันทนี วาสิกะสินธุ์ และนนทพัฒน์ ปัทมดล, 2538: 2) ให้ความหมายของสวัสดิการสังคมว่า เป็นระบบการจัดบริการสังคมเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนและความมั่นคงทางสังคมในระบบมาตรฐาน เพื่อเป็นการพัฒนาสังคมในระดับพื้นฐานและเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยในการดำเนินการด้านสวัสดิการสังคมจะต้องประกอบด้วยสถาบันทางสังคมและบุคลากรที่มีความหลากหลายทางวิชาชีพหรือเป็นสหวิชาชีพเป็นผู้ดำเนินการในแต่ละด้านเพื่อส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมมีมาตรฐานและคุณภาพ

จากความหมายของสวัสดิการทางสังคมที่นักวิชาการแต่ละท่านได้ให้ความหมายไว้สามารถสรุปได้ว่า สวัสดิการสังคม คือ กิจกรรมที่จัดขึ้นโดยองค์กรของรัฐ หรือเอกชนที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการพื้นฐานในด้านต่าง ๆ อันจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของประชาชนในสังคมให้มีมาตรฐานและคุณภาพชีวิตที่ดีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ใน

สังคมได้อย่างมีความสุข โดยกิจกรรมดังกล่าวอาจจัดขึ้นอย่างเป็นทางการ หรือไม่เป็นทางการก็ได้

องค์ประกอบของสวัสดิการสังคม หากเราพิจารณาถึงงานสวัสดิการสังคมในลักษณะที่เป็นสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมหรืออาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสวัสดิภาพแล้ว จะพบว่างานสวัสดิการเป็นงานที่มีกิจกรรมและขอบเขตที่กว้างขวางมาก ทั้งนี้เพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวสามารถตอบสนองความต้องการและความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต รวมถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างครอบคลุมในทุกๆด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตนั่นเอง ดังนั้น เราอาจจำแนกองค์ประกอบของสวัสดิการสังคมได้ 7 ประการ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวก็คือ ปัจจัยที่ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่หรือสภาพชีวิตที่ดีขึ้นเอง โดยปัจจัยดังกล่าวมีดังนี้ (พงษ์กฤษณ์ มงคลสินธุ์, 2536: 31 อ้างถึงใน วันทนี วาสิกะสินธุ์ และนนทพัฒน์ ปัทมดล, 2538: 3) (1) การศึกษา (2) สุขภาพอนามัย (3) ที่อยู่อาศัย (4) การทำงานและการมีรายได้ (5) ความมั่นคงทางสังคม (6) บริการสังคม และ (7) นันทนาการ

สามารถจำแนกประเภทของงานสวัสดิการสังคมได้เป็น 3 ประเภท ใหญ่ๆ ดังนี้ (กรมประชาสงเคราะห์, 2541: 97-98)

1. สาธารณูปการ เป็นการช่วยเหลือโดยทั่วไปแก่ประชาชน หรือครอบครัวที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ โดยจะต้องมีการสอบสวนข้อเท็จจริง หรือทดสอบความจำเป็นก่อน การช่วยเหลือแบบสาธารณูปการนี้อาจปรากฏออกมาในลักษณะดังนี้ (1) การให้ความช่วยเหลือแบบรับเข้ามาอยู่ในสถานสงเคราะห์ (2) การให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน เป็นการบรรเทาความเดือดร้อน หรือ เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า โดยให้ความช่วยเหลือเป็นเงินเพื่อให้คนเหล่านี้นำไปใช้จ่ายในสิ่งที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต (3) การให้ความช่วยเหลือเป็นสิ่งของ เป็นการช่วยเหลือในลักษณะเดียวกันกับ การให้ความช่วยเหลือเป็นเงิน แต่เปลี่ยนมาให้ความช่วยเหลือเป็นสิ่งของแทนเพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้ผู้ได้รับความช่วยเหลือนำเงินไปใช้จ่ายในสิ่งที่ไม่จำเป็น (4) การให้ความช่วยเหลือเป็นบริการ เป็นการให้ความช่วยเหลือในลักษณะของการให้คำปรึกษาคำแนะนำเพื่อให้

ผู้มารับบริการนำไปเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา (กรมประชาสัมพันธ์, 2541: 97-98)

2. การประกันสังคม คือ วิธีป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้กับบุคคลหรือครอบครัว ด้วยการสร้างหลักประกันไว้ก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น แนวคิดของการประกันสังคมนี้มีลักษณะที่เป็นการป้องกันปัญหาและเป็นการเสริมสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิตด้วยการออมเงินเพื่อเก็บเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อยามที่เกิดความจำเป็น เช่น เมื่อเจ็บป่วย ว่างาน ประสบอุบัติเหตุ หรือชราภาพ เป็นต้น

3. บริการสาธารณะ เป็นลักษณะงานที่รัฐบาลจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือประชาชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเป็นการทั่วไปโดยไม่คำนึงว่าจะต้องเป็นผู้ที่มีความเดือดร้อนจำเป็นหรือไม่ (กรมประชาสัมพันธ์, 2541: 99) หรืออาจจะเป็นวิธีการจัดบริการทางสังคมที่จำเป็นต่อการยังชีพซึ่งเป็นบริการที่รัฐหรือเอกชนจัดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เพราะโดยลำพังแล้วประชาชนไม่สามารถที่จะจัดหาบริการสาธารณะเหล่านี้ได้โดยลำพังตน เนื่องจากบริการสาธารณะเป็นบริการที่มีผลกระทบภายนอก กลไกตลาดจึงไม่สามารถจัดสรรบริการประเภทนี้ได้ ดังนั้น รัฐจึงต้องเข้ามาจัดบริการเหล่านี้ซึ่งอาจจะดำเนินการเองหรือมอบให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการก็ได้ บริการสาธารณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพ ได้แก่ บริการความปลอดภัย บริการป้องกันประเทศ บริการด้านการศึกษา บริการด้านสาธารณสุข เป็นต้น

จากความหมาย องค์ประกอบ และประเภทของงานสวัสดิการสังคมได้สะท้อนให้เห็นว่า สวัสดิการสังคมเป็นงานที่มีความหลากหลายและครอบคลุมการดำรงชีวิตของคนในสังคมเกือบ ทุกด้าน ทั้งนี้ก็เพื่อจะเสริมสร้างสวัสดิภาพของคนในสังคมให้ดีขึ้นโดยเฉพาะผู้สูงอายุ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 257 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการกำหนดจำนวนประชากรตามประเภท

และเขตพื้นที่อาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย และมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งได้จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างเครื่องมือคือแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยได้แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จุดมุ่งหมายเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ข้อมูลด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ไปปฏิบัติ ในด้านมาตรฐานของนโยบาย ด้านทรัพยากรของนโยบาย ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ด้านความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ด้านทัศนคติของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร

3. ข้อมูลด้านผลของการดำเนินงานโครงการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ไปปฏิบัติ

4. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานโครงการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ไปปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้ (1) ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี เพื่อขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี และ (2) ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามผู้สูงอายุ/ผู้ดูแลผู้สูงอายุ รวบรวมและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

ข้อมูลที่ได้รับรวบรวมไว้แล้ว จะถูกนำไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the

Social Sciences) โดยเลือกใช้สถิติดังต่อไปนี้ (1) สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อบรรยายลักษณะต่าง ๆ ของตัวแปร และ (2) สถิติเชิงอนุมาน (Inferential statistics) ใช้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว (Pearson Correlation) ตัวแปรมากกว่า 2 ตัวแปร (Multiple Regression) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 2

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จต่อการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ: ภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ประกอบด้วย คือ (1) ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) ด้านทรัพยากรของนโยบาย (3) ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร (4) ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (5) ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ (6) ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบายในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.23 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมิเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.28 รองลงมาคือ นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมิเป้าหมายของการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ค่าเฉลี่ย = 4.25 และผู้สูงอายุได้รับผลประโยชน์จากนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.17

2. ด้านทรัพยากรของนโยบาย ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.10 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ

เพียงพอแก่การนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.16 รองลงมาคือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีสถานที่ในการดำเนินงานตามนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ ค่าเฉลี่ย = 4.13 และหน่วยงานที่มีส่วนร่วมมีความพร้อมในด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการนำนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.02

3. ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.84 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.95 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับการอบรม ดูงานหรือศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนางานตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ย = 3.93 และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีพื้นฐานความรู้ในการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.65

4. ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.79 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า ท่านั้น/ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.95 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้ ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี ค่าเฉลี่ย = 3.77 และส่วนราชการระดับจังหวัดให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดี เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.70

5. ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 4.13 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การ

วิเคราะห์พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความยินดีที่จะให้บริการ และให้ความร่วมมือแก่บุคคลในหน่วยงานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.23 รองลงมาคือ ผู้ปฏิบัติงานมีความพร้อมที่จะอุทิศและเสียสละเวลาให้การดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ค่าเฉลี่ย = 4.13 และผู้ปฏิบัติงานมีความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานตามนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 4.05

6. ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร ในระดับเห็นด้วยมาก ค่าเฉลี่ย = 3.92 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในรูปแบบของสื่อต่างๆ ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการดำเนินงาน และระยะเวลา เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.96 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูล ขั้นตอนการดำเนินการตามนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุด้วยความชัดเจน ค่าเฉลี่ย = 3.95 และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้บริการข้อมูลข่าวสาร ตอบคำถามแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยวิธีด้วยตนเอง และทางโทรศัพท์ด้วยความชัดเจน เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.85

7. ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลตอนยาง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรีไปปฏิบัติ ในระดับพอใจมาก ค่าเฉลี่ย = 3.56 เมื่อพิจารณารายข้อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามเกณฑ์การวิเคราะห์พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่มาติดต่อบริการด้านต่างๆ เห็นด้วยมากที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.83 (ด้านความมั่นคงทางสังคม) รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีกลุ่มอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านในชุมชน ค่าเฉลี่ย = 3.79 (ด้านการสร้างบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน) และองค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนการปฏิบัติศาสนกิจที่วัดของผู้สูงอายุ เห็นด้วยน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ย = 3.13 (ด้านความมั่นคงทางสังคม)

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ (X4) มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = -.137$)

2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้านทรัพยากรของนโยบาย (X6) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก ($r = .132$)

3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร (X8) มีความสัมพันธ์เชิงลบต่อความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก ($r = -.138$)

4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ (X9) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ($r = .314$)

5. ปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบายด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสาร (X11) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความแรงของความสัมพันธ์ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ($r = .479$)

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับความสำเร็จของการดำเนินงานนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ

ผลการทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน ปัจจัยส่วนบุคคล 5 ตัวแปร และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย 6 ตัวแปร ร่วมกันอธิบายการผันแปรความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้ร้อยละ 33.5 โดยมีตัวแปรอิสระที่มีอำนาจการอธิบายมากที่สุดในการมี 5 ตัวแปร จึงเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยแห่งความสำเร็จของนโยบาย ร่วมกันอธิบายการผันแปร ความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ได้อย่างน้อยร้อยละ 30

อภิปรายผล

1. ด้านมาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านมาตรฐาน และวัตถุประสงค์ของนโยบายในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ , นโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมีเป้าหมายที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และนโยบายของการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุสามารถปฏิบัติได้ตามระยะเวลาและขั้นตอนที่กำหนดอย่างต่อเนื่องเห็นด้วยมากที่สุด

2. ด้านทรัพยากรของนโยบายประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านทรัพยากรของนโยบายในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอแก่การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติเห็นด้วยมากที่สุด

3. ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากรประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากรในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติเห็นด้วยมากที่สุด

4. ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูลข่าวสาร ขั้นตอนในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยดีเห็นด้วยมากที่สุด

5. ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติ ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านลักษณะขององค์การที่นำนโยบายไปปฏิบัติในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความยินดีที่จะให้บริการและให้ความร่วมมือแก่บุคคลในหน่วยงานในการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ เห็นด้วยมากที่สุด

6. ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ด้านประสิทธิภาพในการติดต่อสื่อสารในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการประชาสัมพันธ์การนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในรูปแบบของสื่อต่างๆให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีการดำเนินงาน ระยะเวลาเห็นด้วยมากที่สุด

7. ด้านความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติประชาชนพึงพอใจเกี่ยวกับความสำเร็จของการนำนโยบายการดำเนินงานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ในระดับเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุที่มาติดต่อบริการด้านต่างๆเห็นด้วยมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรเผยแพร่ความรู้ในเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าใจ

2. ควรส่งเสริมการอบรมอาชีพให้กับผู้สูงอายุให้หลากหลายโดยมีวิทยากรมาให้ความรู้
3. ควรมีการให้บริการด้านยานพาหนะสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่
4. เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานควรได้รับการอบรมอย่างสม่ำเสมอเกี่ยวกับงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสงเคราะห์. (2541). รายงานประจำปีกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. กรุงเทพฯ: กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม. กรมประชาสงเคราะห์, กรม.
- วันทนี วาสิกะสินธุ์ และนนทพัฒน์ ปัทมดล. (2538). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิจิตร ระวิวงศ์. (2532). อนาคตของสวัสดิการสังคมในประเทศไทย. เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง สวัสดิการสังคมไทยในปัจจุบันและอนาคต คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติสาขาสังคมวิทยา. (อัดสำเนา).
- วุฒิสาร ตันไชย. (2544). การกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาการพัฒนาประชาธิปไตย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรเดช จันทรศร. (2551). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2545). คู่มือการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- F.C. Turner, John. (1977). *Housing by People: Toward Autonomy in Building Environments*. New York: Pantheon Books.
- Ripley, Randal B. and Grace A. Franklin. (1982). *Bureaucracy And Policy Implementation*. Homewood, Illinois: The Dorsey Press.